

تاریخ: ۱۳۹۷/۰۴/۲۳

کلاس پرونده: ۷۹۷/۹۵

شماره پرونده: ۹۵۰۹۰۵۸۰۰۰۱۰۱۱

شماره بایگانی:

پیوست:

بسمتعالی

مدیریت محترم کل دبیرخانه شورای نگهبان

با اهداء سلام:

بازگشت به نامه شماره ۹۶/۱۰۲/۲۴۸۹ مورخ ۱۵/۰۶/۱۳۹۶ به پیوست تصویر دادنامه

شماره ۹۱۵ مورخ ۲۹/۰۳/۱۳۹۷ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری جهت اطلاع و اقدام مقتضی

ارسال می شود./

دفتر هیئت عمومی

دیوان عدالت اداری

دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۹۷/۲۲/۶۳۴۱

تاریخ ثبت: ۹۷/۴/۳۱

کد پرونده:

ساعت ورود:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا دادنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: ۹۱۶-۹۱۵

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۷/۳/۲۹

کلاس پرونده: ۱۰۶۵/۹۶/۷۹۷/۹۵

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکلی: شرکت پخش سراسری آسیا فراز ایرانیان با وکالت آقای عبدالله اکبری و آقای محمد بهادری جهرمی
موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۲ بخشنامه شماره ۱۶۹۶۷۱/۷۳/۲۹۳-۱۳۹۴/۹/۸-گمرک جمهوری
اسلامی ایران

گردش کار: الف- شرکت پخش سراسری آسیا فراز ایرانیان با وکالت آقای عبدالله اکبری به موجب
دادخواستی ابطال بخشنامه شماره ۱۶۹۶۷۱/۷۳/۲۹۳-۱۳۹۴/۹/۸-را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته
اعلام کرده است که:

" ریاست محترم دیوان عدالت اداری

با سلام

احتراماً در مقام شکایت از قسمت آخر بند ۲ بخشنامه شماره ۱۶۹۶۷۱/۷۳/۲۹۳-۹۴/۱۷۰۷۹۶-۱۳۹۴/۹/۸-
گمرک جمهوری اسلامی ایران و درخواست ابطال عبارت (و مشمول ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات
صادرات و واردات نیز نمی باشد) مستندا به مواد ۱۲ و ۸۰ قانون دیوان عدالت اداری:

۱- به علت مغایرت مصوبه مذکور با شرع مقدس اسلام

فوتی تپلی
رونوشت
مدیر دفتر هیأت عمومی آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین
دیوان عدالت اداری
۱۳۹۷/۳/۲۹

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَى أَنْ تَعْدِلُوا دادنامه

۲- و به جهت مغایرت با قانون اساسی

۳- و به علت عدم صلاحیت قانونی گمرک در اصدار مصوبه مذکور

۴- و به علت تجاوز از اختیارات قانونی

۵- و به دلیل خودداری گمرک از انجام وظایف قانونی که موجب تضییع حقوق اشخاص می شود

الف - بدوا به استناد مواد ۳۴ و ۳۵ قانون دیوان عدالت اداری نظر به اینکه اجرای بخشنامه مذکور سبب ورود

خسارات جبران ناپذیر به این شرکت و سایر شرکتهای مشابه می شود و نظر به فوریت موضوع و ضرورت امر صدور

دستور موقت مبنی بر اجرای ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات با اصلاحات بعدی آن به

شرح مصوبه ۹۲۶۹۵/ت/۵۲۴۰۵-۱۳۹۴/۷/۱۵ هیأت وزیران نسبت به برنجهای وارداتی این شرکت

ب- سپس ابطال عبارت (و مشمول ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات نیز نمی باشد) در

انتهای بند ۲ بخشنامه شماره ۲۹۳/۷۳/۱۶۹۶۷۱-۲۹۳/۷۳/۱۶۹۶۷۱-۹۴/۱۷۰۷۹۶-۱۳۹۴/۹/۸-۹۴/۱۷۰۷۹۶ گمرک جمهوری اسلامی ایران مورد

تقاضاست.

در این راستا، بدوا متن شکایت، دلایل و ایرادات ماهوی وارد به بخشنامه و سپس، دلایل مثبته ضرورت صدور دستور

موقت به تفکیک ذکر خواهد گردید:

بخش یک - شرح شکایت :

۱- مطابق ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، هنگامی که واردات کالاهایی، از طرف

دولت ممنوع اعلام می شود، به صورت استثنایی و با تحقق شرایط خاصی که در ۵ بند احصا گردیده و همگی ناظر بر

ورود کالا یا انجام مراحل خاصی از ترخیص هستند، کالاهای مزبور، قابل ترخیص خواهند بود.

۲- مطابق ماده ۴ قانون مقررات صادرات و واردات، هرگونه تغییرات آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و

واردات، با اخذ نظر از دستگاههای ذیربط و با در نظر گرفتن حقوق مکتسبه، توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت

روئوسبت
مدیر دفتر مستشار عمومی آگاس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبری نبش خیابان ایران زمین
دعوار عدالت اداری
۰۴۲۰/۱۰/۵

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا دالنامه

(وزارت بازرگانی) تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران، جهت اطلاع عموم آگهی می گردد. لذا بنا بر صراحت ماده مزبور، آیین نامه قانون مقررات صادرات و واردات، جز از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت (وزارت بازرگانی) و نهایتاً تصویب هیأت وزیران، قابل اصلاح و تغییر نیست و هیچ مقامی، جز مقامات مذکور در این ماده، حق تغییر مفاد آیین نامه را نخواهند داشت.

۳- گمرک جمهوری اسلامی ایران، با استناد به مصوبه شماره ۲۱۶۸۰۰-۲۰/۸/۱۳۹۴ شورای عالی اقتصاد و نامه شماره ۲۵۹۱۹/۲۰-۲۶/۸/۱۳۹۴ وزیر جهاد کشاورزی و واردات برنج از تاریخ ۱۳۹۵/۴/۳۱ را ممنوع کرده، طی بخشنامه مورد شکایت اقدام به صدور دستوری به گمرکات استانها نموده که ضمن ممنوع اعلام نمودن ترخیص برنج از تاریخ ۱۳۹۵/۴/۳۱، موضوع را از تسهیلات مقرر در ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی مقررات صادرات و واردات نیز خارج کرده است.

۴- در هیچ یک از این مراحل (نه در مصوبه شورای اقتصادی و نه در نامه وزیر جهاد کشاورزی) اشاره ای به منع اعمال استثنائات مذکور در ماده ۱۱ آیین نامه قانون مقررات صادرات و واردات نشده است چراکه اساساً چنین حقی برای مقامات مبنی بر ایجاد تغییر در مفاد آیین نامه، وجود نداشته است. بنابراین، تا این مرحله، استثنائات مذکور در ماده ۱۱، شامل حال واردکنندگانی که مراحل واردات کالای خود را تا حد خاصی به انجام رسانده باشند، خواهد بود.

۵- لیکن در بخشنامه گمرک جمهوری اسلامی ایران، به گمرکات استانها به ناگاه، عنوان شده که موضوع ممنوعیت واردات برنج، مشمول تسهیلات مقرر در ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی مقررات صادرات و واردات نخواهد بود. در واقع، مقام مزبور، خود را در جایگاه اصلاح و تغییر آیین نامه مصوب هیأت وزیران قرار داده و بدون طی تشریفات، آیین نامه را اصلاح و تشخیص دادند که لزومی به رعایت استثنائات مذکور در ماده ۱۱ نیست! حال آنکه چنانچه ذکر شد، ماده ۴ قانون مقررات صادرات و واردات، هرگونه اصلاح در آیین نامه این قانون را منوط به مرد لحاظ قرار دادن حق مکتسب اشخاص و تهیه توسط وزارت صنعت و معدن و تجارت (بازرگانی) و نهایتاً تصویب هیأت وزیران با لحاظ حق

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا دالنامه

مکتسب اشخاص دانسته است.

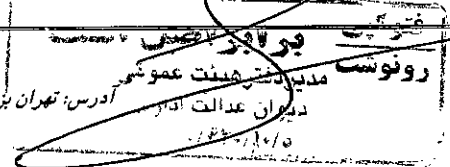
۶- این در حالی است که گمرک تمامی هزینه های قانونی مربوط به ترخیص برنج را تماماً دریافت کرده و حتی هزینه ها و مبالغ متفرقه قانونی نیز باید برای خروج و ترخیص کالا وصول شود قبل از تاریخ ۱۳۹۵/۴/۳۱ تماماً وصول شده و ریالی بدهی و تعهد مالی وجود ندارد.

۷- این بخشنامه نه تنها برخلاف نص صریح قانون صادرات و واردات و آیین نامه اجرایی آن است، بلکه مغایر قاعده حرمت مال مسلم نیز می باشد، چرا که استثنائات مذکور در ماده ۱۱، همگی ناظر بر مواردی هستند که مقدمات ترخیص کالا در گمرک فراهم شده و حقوق مکتسبه ای برای واردکننده حاصل شده باشد. اساساً، هدف از تصویب این ماده، با در نظر گرفتن قاعده لاضرر، حمایت از حقوق مکتسبه واردکنندگان و مراقبت از منافع ملی و مصالح شرکتهای داخلی است و تنها مصداق خروج آن، شمول تعرفه فصلی (موضوع تبصره ۶ ماده ۱۱) است. این در حالی است که برنج در سال ۱۳۹۵، دارای تعرفه ثابت بوده و مشمول تبصره ۶ ماده ۱۱ آیین نامه نیز نمی باشد.

۸- با در نظر گرفتن شرایط اقتصادی موجود، اقدام گمرک در حذف استثنائات مذکور در ماده ۱۱، ضررهای فراوان و جبران ناپذیری به واردکنندگانی که مشمول این ماده هستند، وارد خواهد نمود. و بر اساس «قاعده لاضرر و لاضرار» که یکی از قواعد مسلم فقهی-حقوقی است، نیز مذموم خواهد بود. و در چنین شرایطی و به خصوص با توجه به مشکلات فراوانی که در اوضاع نابسامان تحریم، بر واردکنندگان تحمیل شده است، عدم اجازه ترخیص کالاهای موجود در گمرک یا ثبت سفارش شده، نه تنها زیان فراوانی برای واردکننده خواهد داشت، بلکه به صلاح کشورمان نیز نبوده و منجر به خروج ارز از کشور بدون ورود کالا می گردد. مغایر با قاعده شرعی نفی سبیل است.

۹- سازمان توسعه تجارت ایران که متولی و مسئول امور واردات و صادرات کالا به کشور می باشد با درک کامل این موضوع و توجه به اهمیت آن و جهت جلوگیری از ادامه ورود زیان به واردکنندگان برنج و اقتصاد کشور به موجب ابلاغیه شماره ۱۳۹۵/۵/۱۲-۹۵/۱۰۰/۲۸۶۷۱ معاون وزیر و رئیس کل سازمان توسعه تجارت به ریاست

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نیش خیابان ایران زمین

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا
د/نامه

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۳۱

شماره:

پیوست:

محترم گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام نمود: (واردکنندگان قبل از پایان روز ۱۳۹۵/۴/۳۱ کلیه فرآیندها و تشریفات گمرکی برای ترخیص کالای خود را تکمیل و مطالبات دولت از بابت حقوق ورودی و سایر هزینه های مترتبه را نیز پرداخت نموده اند ولیکن موفق به خروج محموله های خود از محوطه گمرکی نشده اند. لذا از نظر این سازمان ترخیص محموله های مشمول شرایط مذکور از مبادی مربوطه بلامانع می باشد). با این وصف گمرک جمهوری اسلامی ایران علی رغم وصول ابلاغیه مذکور و ثبت آن به شماره ۸۷۰۰۶-۱۲/۵/۱۳۹۵ از اجرای آن استتکاف می ورزند.

۱۰- این اقدام گمرک صراحتاً مغایر با اصول بیست و بیست و دوم قانون اساسی مبنی بر حمایت از حقوق اقتصادی و مالی ملت و بندهای پنج و هشت اصل چهل و سوم قانون اساسی مبنی بر منع اضرار به غیر و جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه (با توجه به وصول و دریافت کل مبلغ توسط طرف خارجی) و اصول چهل و شش و چهل و هفت قانون اساسی در مورد حمایت از مالکیت و کسب و کار مشروع و اصول یکصد و سی و هشت و یکصد و هفتاد و سه قانون اساسی (وظایف هیأت وزیران در وضع آیین نامه ها و بخشنامه ها به شرط رعایت قانون) می باشد. نظر به مراتب مذکور تقاضای ابطال قسمت اخیر بند ۲ بخشنامه مورد شکایت رابه شرح فوق دارد.

بخش دوم - ضرورت صدور دستور موقت:

۱- برنج، ماهیتا کالایی فاسدشدنی است و می بایست بدون فوت وقت، ترخیص و وارد بازار مصرف شود و تعلل در ترخیص آن، منجر به فساد و افت کیفیت آن شده و از طرف دیگر، در صورتی که کالاهای وارد شده به انبارهای گمرک، تا سه ماه ترخیص نشود، مشمول ماده ۲۴ قانون امور گمرکی و احکام اموال متروکه گردیده و توسط سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی توقیف شده و به مزایده گذارده خواهند شد و نهایتاً حاصلی جز خسران و بر باد رفتن سرمایه واردکننده، نخواهد داشت.

۲- از طرف دیگر، این شرکت نه تنها مراحل ثبت سفارش برنجه را به انجام رسانده، بلکه با پرداخت کلیه حقوق

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین

وزارت امور گمرک و عوارض
دیوان محاسبات اداری
۱۳۹۵/۴/۳۱

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا دادنامه

ورودی و دولتی و حتی پرداخت مابه التفاوت تعیین شده در بخشنامه موضوع دادخواست حاضر نیز کالای خود را مهبای ترخیص نموده است. در این زمینه خلاصتا به استحضار می رساند که برای واردات برنج های مربوطه، حدود ۱۸,۷۰۰,۰۰۰ دلار هزینه به فروشندگان خارجی پرداخت شده. مضافا به اینکه بابت هر کانتینر حدود ۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نیز حقوق ورودی و دولتی به گمرک پرداخت شده است.

۳- صرف نظر از هزینه های فوق الذکر که هزینه های معمول در واردات است، با صدور بخشنامه موضوع دادخواست حاضر، هزینه های مضاعفی نیز بر این شرکت تحمیل می گردد. روزانه، برای هر کانتینر برنج، ۱۰۰ هزار تومان دموراز، عوارض بندری و انبارداری و ۱۰۰ هزار تومان سود بانکی برای تامین اعتبار خرید برنج هزینه می گردد که در مجموع، با توجه به تناژ وارد شده به گمرک از سوی این شرکت، روزانه بالغ بر ۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در این رابطه هزینه بر این شرکت تحمیل می شود. به بیان دیگر، باقی ماندن برنج ها در گمرک، روزانه مبلغ ۲۰۰ میلیون تومان هزینه در بردارد که همکاری در صدور دستور موقت، می تواند از تحمیل بیش از پیش این هزینه ها جلوگیری نماید.

۴- از سوی دیگر، این شرکت، سابقا اقدام به امضای قراردادهایی در مقابل ارگانها، سازمانها و فروشگاههای زنجیره ای و اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر جهت تامین برنج مورد نیاز آنها نموده که در صورت عدم موفقیت در ترخیص برنج های وارد شده به گمرک، از انجام تعهدات خود در قبال خریداران باز خواهد ماند و نهایتا متحمل پرداخت جرائم و خسارات قراردادی به آنان خواهد شد.

۵- تمام موارد فوق الذکر، همگی حکایت از هزینه هایی است که در راستای واردات برنج از سوی این شرکت انجام گردیده و در صورت پافشاری گمرک بر بخشنامه خلاف قانون خود، روزانه بر این شرکت تحمیل می گردد که در کنار اتلاف و فساد این برنج ها در گمرک، نهایتا و در مجموع هزینه هنگفتی خواهد بود که می تواند آثار غیر قابل جبرانی بر این شرکت داشته باشد.

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نیش خیابان ایران زمین

مدیریت مدیریت هیئت عمومی
دیوان عدالت اداری
۱۳۸۸/۱۰/۲۰

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا
دادنامه

۶- این در حالی است که این شرکت در بدترین شرایط تحریم همواره در کنار دولت و ملت عزیزمان بوده و به تامین مایحتاج عمومی با کمترین سود همت گمارده است و از مراجع قانونی توجهی جزء اعمال قانون به شرح فوق ندارد.

نظر به مراتب معروضه بدوا تقاضای صدور دستور موقت به شرح فوق و توقف اجرای قسمت مورد شکایت بخشنامه گمرک و دستور اجرای ماده ۱۱ آیین نامه قانون صادرات و واردات و اعمال ابلاغیه شماره ۹۵/۱۰۰/۲۸۶۷۱-۱۲/۵/۱۳۹۵ معاون وزیر و رئیس کل سازمان توسعه تجارت و سپس تقاضای ابطال قسمت آخر عبارت بخشنامه گمرک جمهوری اسلامی ایران مبنی بر ممنوعیت اعمال استثنائات مذکور در ماده ۱۱ آیین نامه قانون صادرات و واردات در رابطه با برنج را دارد.

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل دفتر حقوقی گمرک جمهوری اسلامی ایران به موجب لایحه شماره ۱۳۹۵/۱۰/۵-۵۴/۵۱۹/۳۴۳۲ توضیح داده است که:

" هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

با سلام و احترام

عطف به ابلاغیه شماره ۱۳۹۵/۸/۹-۷۹۷/۹۵ در خصوص دادخواست شرکت پخش سراسری آسیا فراز ایرانیان به خواسته ابطال قسمت آخر بند ۲ بخشنامه ۱۳۹۴/۹/۸-۲۹۳/۷۳/۱۶۹۶۷۱ گمرک جمهوری اسلامی ایران، ضمن ارسال تصویر نامه شماره ۱۳۹۵/۹/۱۵-۱۶۶۰۰۲ مرکز واردات و امور مناطق آزاد و ویژه گمرک جمهوری اسلامی ایران به انضمام لایحه شماره ۱۳۹۵/۹/۲-۲۲۴۱۷ ستاد نظارت گمرکات استان بوشهر، بدین وسیله لایحه دفاعیه به شرح ذیل جهت استحضار تقدیم می گردد.

۱- بخشنامه معترض عنه در راستای مصوبه شماره ۱۳۹۴/۸/۲۰-۲۱۶۸۰۰ شورای اقتصاد، بنابر درخواستهای ۱۱۳۲۲-۱۳۹۲/۴/۲۰ و ۱۵۲۱۴-۱۳۹۴/۵/۲۲ و ۱۶۶۸۲-۱۳۹۴/۶/۲ وزارت جهاد کشاورزی و به استناد قانون

دفتر عمومی دیوان عدالت اداری
مدیر دفتر هیئت عمومی
آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نیش خیابان ایران زمین
۶۰۰۰/۴۴۰/۱/۵

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا د/نامه

تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت صادر شده است و گمرک رأساً اقدام به صدور بخشنامه مذکور نکرده است. مضافاً وظایف و اختیارات گمرک جمهوری اسلامی ایران بر طبق ماده ۳ قانون امور گمرکی، تبیین گردیده است بدین اعتبار قانونی ورود و خروج کالا در محدوده گمرک بر طبق قوانین و مقررات حاکم دارای شرایط خاص و با انجام تشریفات گمرکی اعمال می گردد.

۲- گمرک جمهوری اسلامی ایران بر طبق بند ۲ نامه شماره ۰۲۰/۲۵۹۱۹-۱۳۹۴/۸/۲۶ وزیر جهاد کشاورزی عنوان وزیر صنعت، معدن و تجارت که طی رونوشت به گمرک جمهوری اسلامی ایران جهت اقدام ابلاغ شده است، تصریح نموده است « کلیه ثبت سفارشهای انجام شده می بایستی حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۵/۴/۳۱ وارد کشور شود و این موضوع به کلیه متقاضیان اعلام و تعهد اخذ گردد که پس از تاریخ فوق به دلیل شروع فصل برداشت برنج و لزوم حمایت از تولیدکنندگان داخلی ترخیص وجود نخواهد داشت.» اقدام نموده است.

۳- مضافاً اینکه مصوبه شورای اقتصاد و نامه وزیر جهاد کشاورزی طی نامه شماره ۱۳۹۴/۹/۴-۹۴/۲۱۰/۵۴۶۲۶ از سوی دفتر مقررات صادرات و واردات جهت اجرا به گمرک جمهوری اسلامی ایران ابلاغ و ضمن تاکید بر عدم امکان ترخیص بعد از تاریخ ۱۳۹۵/۴/۳۱ در بند (۲) نامه مورد اشاره، در قسمت آخر بند (سوم) تصریح شده است که « به استناد تبصره ۶ مصوبه ۹۲۶۹۵/ت-۵۲۴۰۵-هـ-۱۳۹۴/۷/۱۵ هیأت وزیران، ثبت سفارشات از محل این بخشنامه مشمول تسهیلات مندرج در ماده ۱۱ قانون مقررات صادرات و واردات نمی گردد» به عبارتی تبصره ۶ مصوبه مورد اشاره دلالت بر عدم شمول استفاده از تسهیلات ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی مقررات صادرات و واردات جهت تعرفه های مشمول حقوق ورودی کالاهای فصلی دارد و در جایی که تاکید می گردد ترخیص کالا صرفاً تا تاریخ ۱۳۹۵/۴/۳۱ مجاز بوده و حتی ترخیص محموله های برنج به صورت مرزنشین، ملوانی و ... پس از تاریخ مذکور غیر مجاز می گردد، بر طبق اصول حقوقی قطعاً بعد از تاریخ اعلام شده واردات برنج مشمول ماده (۱۱) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات نخواهد گردید.

روشنه
مدیر دفتر ثبت عمومی
دیوان عدالت اداری
تهران، پلوار شهید ستاری، پلوار شهید مخبري نيش خيابان ايران زمين
۱۳۸۸/۴/۵

تاریخ: ۱۳۸۸
 شماره:
 پیوست:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا دادنامه

۴- بر طبق اصول حقوقی، رویه حاکم بر امور دولتی و آیین نامه اجرایی هیأت وزیران، لغو مصوبات هیأت وزیران منوط به تصویب در همان هیأت می باشد و نامه شماره ۲۸۶۷۱/۱۰۰/۹۵-۱۲/۵/۱۳۹۵ سازمان توسعه و تجارت مبنی بر اعمال ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی مقررات صادرات و واردات، نمی تواند موجبات نقض مصوبه پیش گفت را فراهم نماید. این موضوع طی نامه شماره ۹۴۰۳۹-۹۵/۲۳-۱۳۹۵/۵ و در پاسخ به نامه واصله به سازمان توسعه و تجارت اعلام شده است. مضافاً به استناد بند ۱ ماده ۸۰ قانون امور گمرکی منظور از کلمه «ترخیص» در کلیه مکاتبات دلالت بر خروج از اماکن گمرک می باشد. با توجه به موارد پیش گفت و نظر به مفاد دادخواست شاکی ملاحظه می گردد شاکی قانوناً در دادخواست خود ادله ای از حیث مغایرت مصوبه با شرع یا قانون اساسی یا سایر قوانین، موضوع بندهای (پ) و (ت) ماده ۸۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری که حکایت از مغایرت با بخشنامه باشد، ارائه نکرده است بدین اعتبار قانونی خواسته شاکی بی اساس می باشد.

با عنایت به مراتب معروضه، به دلایل، مستندات و مدارک تقدیمی مفاد بخشنامه معترض عنه بر طبق قوانین و مقررات حاکم و در راستای سیاستهای اقتصاد مقاومتی و حمایت از تولیدات داخلی و کنترل اقتصاد داخلی صادر شده است و دادخواست شاکی نظر به موارد پیش گفته به کیفیتی نیست که اساساً بخشنامه معترض عنه را مخدوش و یا سبب تزلزل و در نتیجه نقض آن گردد، لذا رد دادخواست شاکی مورد استدعاست. خواهشمند است دستور فرمایید نتیجه تصمیمات متخذه را با ارسال نسخه ای از رأی صادره به این دفتر ابلاغ نمایند."

ب- آقای محمد بهادری جهرمی به موجب دادخواستی ابطال بند ۲ بخشنامه شماره ۱۶۹۶۷۱/۷۳/۲۹۳-۱۳۹۴/۹/۸ گمرک جمهوری اسلامی ایران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" با سلام

بر اساس حکم مندرج در انتهای بند دوم بخشنامه مورد شکایت، واردات برنج از شمول ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات خارج شده است که این حکم بر اساس استنادات زیر مغایر قوانین جمهوری اسلامی

فکره کبیری
 مدیر دفتر هیئت عمومی
 دیوان عدالت اداری
 ۱۰۰۰۰/۴۴۰/۱۰/۵

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبری نبش خیابان ایران زمین

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوِيَ أَنْ تَعْدِلُوا دادنامه

ایران و خارج از حدود صلاحیت مرجع صادر کننده بخشنامه است. مقدمتاً قابل ذکر است به موجب ماده ۱ قانون مقررات صادرات و واردات، شرایط واردات به موجب این قانون تعیین می شود. بر اساس تبصره ۱ ماده ۲ این قانون «دولت می تواند بنا به مقتضیات و با رعایت قوانین مربوطه ورود بعضی از کالاها را ممنوع کند.» و به موجب ماده ۸ آیین نامه اجرایی قانون یاد شده، کالاهای ممنوعه یا به موجب قانون تعیین می شوند و یا توسط دولت و براساس جدول ضمیمه مقررات صادرات و واردات و یا به موجب دیگر مصوبات دولت صلاحیت ایجاد ممنوعیت واردات کالا توسط دولت، به طریق اولی شامل صلاحیت ایجاد محدودیت ورود کالا توسط دولت نیز می باشد اما در قوانین مختلف، چارچوبهای مشخصی برای اعمال این صلاحیت دولت در نظر گرفته شده است که ایجاد محدودیت مذکور در بخشنامه مورد شکایت، خارج از چارچوبهای یاد شده است. ذیلاً به این موارد اشاره می شود.

۱- بر اساس تبصره ۱ ماده ۸ قانون مقررات صادرات و واردات، «موافقت با ورود کالا، مجوز ترخیص نیز تلقی شده و نیاز به اخذ مجوز جداگانه نیست». این حکم در تبصره ۲ ماده ۶ آیین نامه اجرایی قانون فوق نیز تکرار شده و مجوز ورود و ثبت سفارش به منزله مجوز ترخیص تلقی شده مگر در مورد گواهی هایی که بر اساس قوانین الزامی تلقی شده است از قبیل گواهیهای بهداشت و استاندارد (که خارج از موضوع متنازع فیه است). بنابراین از آنجا که ثبت سفارش و موافقت با ورود کالا اصولاً مجوز ترخیص کالا است و نیازی به اخذ مجوز جداگانه نیست مگر مجوزهای بهداشتی و استاندارد و امثال این موارد- حقوق مکتسب اشخاصی که ثبت سفارش انجام داده و پس از آن کالا را وارد کشور کرده اند ایجاد می کند که ایجاد ممنوعیت و یا محدودیت واردات شامل آنها نشود، اصل منع عطف به ماسبق شدن قوانین و قبح عقاب بلا بیان نیز مؤید این امر است، قانونگذار نیز با قبول این مبناى شرعی و عقلی، به صورت صریح در ماده ۴ قانون مقررات صادرات و واردات، تغییرات آیین نامه اجرایی این قانون و جداول ضمیمه مقررات صادرات و واردات را که بر اساس ماده ۸ آیین نامه یاد شده می تواند متضمن ایجاد ممنوعیت (یا محدودیت) برای واردات کالا باشند را مشروط به «منظور نمودن حقوق مکتسب» وارد کنندگان نموده است. بخشنامه

روانشناس
مدیر دفتر ثبت عمومی
دفتر عدالت اداری
۱۰۰۰۰/۶۱۰/۱۰/۵

تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نيش خيابان ايران زمين

تاریخ: ۱۳۸۸
شماره:
پنوسه:

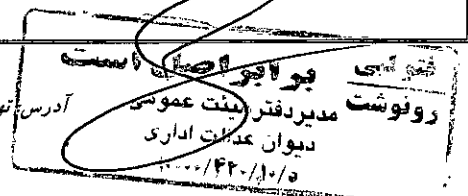
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوِيَ أَنْ تَعْدِلُوا دالنامه

مورد شکایت از جهت عدم رعایت این مبنا مغایر ماده ۴ قانون مقررات صادرات و واردات است.

۲- با عنایت به بند فوق، ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات شرایطی را در نظر گرفته است که کالاهایی که ورود آنها توسط دولت با ممنوعیت یا محدودیت مواجه می شوند بتوانند تحت آن شرایط ترخیص شوند. تمامی بندهای ماده ذکر شده متضمن مواردی است که در جهت رعایت حقوق مکتسب اشخاص است از قبیل استثنا شدن واردات کالاهایی که قبل از ایجاد ممنوعیت یا محدودیت، ثبت سفارش آنها انجام شده یا برای آنها اعتبار اسنادی گشایش شده یا بارنامه حمل آن کالاها صادر شده است. بخشنامه مورد شکایت در قسمت مورد اعتراض، واردات برنج را ولو واجد شرایط مذکور در بندهای ماده ۱۱ فوق الذکر باشند از شمول این ماده خارج کرده است که قطع نظر از مغایرت با ماده ۴ قانون یاد شده، برخلاف نص آیین نامه یاد شده است و ناقض حقوق مکتسب اشخاص و از این جهت مغایر اصول ۲۲، ۴۰، ۴۶ و ۴۷ قانون اساسی و نیز بند ۵ اصل ۴۳ آن قانون است.

۳- به موجب ماده ۲۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور «برقراری موانع غیر تعرفه ای و غیر فنی برای واردات به جز در مواردی که رعایت موازین شرع اقتضا می کند ممنوع است». صرف نظر از مغایرت کلی بخشنامه مورد شکایت با این ماده قانونی، قسمت مورد شکایت که واردات یک کالای خاص را با ممنوعیت بلاوجه قانونی مواجه کرده است به طور خاص مغایر ماده ۲۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور است.

۴- بخشنامه مورد شکایت بدلیل خروج از صلاحیت مرجع صادر کننده آن نیز مغایر قانون است. توضیح آن که به موجب ماده ۲۳ قانون مقررات صادرات و واردات، مرجع تصویب آیین نامه اجرایی این قانون (که به موجب ماده ۱ قانون یاد شده، شرایط واردات به موجب آن قانون تعیین می شود) هیأت وزیران است. علاوه بر اینکه هیأت وزیران مرجع تصویب آیین نامه یاد شده است، قانونگذار در ماده ۲۳ یاد شده مرجع پیشنهاد دهنده این آیین نامه را نیز صراحتاً وزارت بازرگانی (صنعت، معدن و تجارت) معرفی کرده است. علاوه بر دو مورد قبلی و به جهت حساسیت ایجاد تغییرات در این آیین نامه و ارتباط وثیق هرگونه تضییق و توسعه احکام آیین نامه مذکور و جداول ضمیمه آن

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا دالنامه

تاریخ: ۱۳۸۸
شماره:
پیوست:

که در بردارنده شرایط و ضوابط واردات و صادرات کالاهای مختلف و تعیین ممنوعیتها و محدودیتهای مرتبط با واردات و صادرات است - با حقوق مکتسب اشخاص، قانونگذار در مورد چگونگی تغییر این آیین نامه و مرجع پیشنهاد دهنده تغییرات آن با تصریح به «تغییرات کلی» و نیز «تغییرات موردی» نیز حکم صریحی بیان داشته و براساس صدر ماده ۴ قانون یاد شده، وزارت بازرگانی (صنعت، معدن و تجارت) یگانه مرجع پیشنهاد دهنده تغییرات کلی یا موردی آیین نامه به هیأت وزیران است. مستثنی شدن واردات یک کالا از ماده ۱۱ آیین نامه یاد شده - که ماده محوری آیین نامه در خصوص موانع و محدودیتهای واردات است - توسط بخشنامه گمرک، صرف نظر از ایرادات ماهوی این استثناء، نقض صریح ضوابط فوق الاشاره در خصوص مرجع تصویب کننده و پیشنهاد دهنده تغییرات آیین نامه یاد شده بوده و از این جهت خارج از صلاحیت گمرک است. در تأکید بر عدم صلاحیت گمرک مبنی بر تعیین استثنائات ماده ۱۱ آیین نامه یاد شده، قابل ذکر است تبصره ۶ ماده ۱۱ آیین نامه یاد شده که در تاریخ ۱۳۹۴/۷/۸ به تصویب هیأت وزیران رسیده است موارد استثناء ماده ۱۱ را مشخص کرده که صرفاً شامل تعرفه ورودی کالاهای فصلی است، در حالی که کالای برنج واجد تعرفه ثابت است (هم در حال حاضر و هم در زمان صدور بخشنامه مورد شکایت). مستندات تعرفه ثابت برنج پیوست می باشد. به نظر می رسد حتی مفاد تبصره ۶ ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی یاد شده مصوب هیأت وزیران نیز که به نحو اطلاق، کالاهای واجد تعرفه های فصلی را خارج از تسهیلات ماده ۱۱ قلمداد کرده است که به معنی ممنوعیت ورود آنها ولو پس از ثبت سفارش و خرید و حمل و ورود کالا به گمرک و پرداخت حقوق ورودی است، مغایر قوانین یاد شده در بندهای ۱ الی ۳ فوق است (که نیازمند طرح شکایتی مجزا است) اما قدر متیقن آن است که توسعه استثناء مذکور در مصوبه هیأت وزیران توسط گمرک به کالای برنج که واجد تعرفه فصلی نیست، کاملاً خارج از حیطه صلاحیت گمرک بوده و مستنداً به بند ۱ ماده ۱۲ قانون دیوان عدالت اداری قابل ابطال توسط هیأت عمومی آن دیوان است.

۵- نکته مهم دیگر در مقام دفع دخل مقدر آن است که استناد گمرک به مصوبات شورای اقتصاد و درخواستها و

وزارت عدالت ایران
رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
مدیر دفتر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبری نیش خیابان ایران زمین
۰۰۰/۴۲۰/۱۰/۵

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا د/نامه

نامه‌های وزارت جهاد کشاورزی مبنی بر ایجاد محدودیت موقت برای واردات برنج نیز اولاً؛ به دلایل فوق‌الذکر، بلاوجه بوده و درخواستهای وزارت جهاد کشاورزی نمی‌تواند صلاحیتی در این زمینه برای گمرک ایجاد کند و ثانیاً در هیچ یک از درخواستهای وزارت جهاد کشاورزی نیز صرف نظر از بلاوجه قانونی بودن آنها، اشاره و درخواستی مبنی بر مستثنی شدن واردات برنج از ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی نشده است و وزارت جهاد کشاورزی صرفاً خواستار ایجاد محدودیت برای واردکنندگان جهت ترخیص محموله‌های وارداتی تا تاریخ معینی بوده است که البته همین درخواست نیز بدلیل مغایرت با ترتیبات شکلی و احکام مادی مذکور در ماده ۴ قانون مقررات صادرات و واردات، فاقد توجیه قانونی است. همچنین مصوبه شورای اقتصاد نیز به هیچ وجه خواستار ممنوعیت واردات برنج و یا مستثنی شدن آن از ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی ذریبط نشده است بلکه صرفاً در جهت تنظیم بازار و سیاستهای اقتصادی، حکم به اخذ مابه‌التفاوت از واردات برنج نموده است که این حکم در تطابق با قانون امور گمرکی و ماده ۲۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور بوده است.

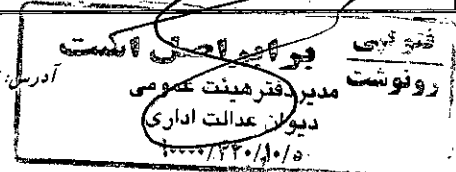
نظر به مراتب مذکور، درخواست ابطال ذیل بند ۲ بخشنامه صادره گمرک و تسری اثر ابطال به زمان صدور مصوبه وفق ذیل ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری را دارم.

متن بخشنامه مورد اعتراض به قرار زیر است:

" کلیه گمرکات اجرایی

با سلام و احترام

به پیوست تصویر نامه شماره ۱۳۹۴/۹/۴-۹۴/۲۱۰/۵۴۶۲۶ دفتر مقررات صادرات و واردات به انضمام نامه شماره ۱۳۹۴/۸/۲۶-۰۲۰/۲۵۹۱۹ وزارت جهاد کشاورزی و نامه شماره ۲۱۶۸۰۰-۱۳۹۴/۸/۲۰ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و سایر ضمایم مربوطه مبنی بر واردات برنج جهت تامین کسری مورد نیاز کشور بر اساس تصمیمات شورای اقتصاد ارسال می‌گردد. لذا دستور فرمایید با رعایت شرایط زیر و سایر مقررات مربوطه

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نیش خیابان ایران زمین

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا د/نامه

اقدام نمایند:

۱- وفق مفاد نامه مورد اشاره مبلغ ۵۰۰۰ ریال مابه التفاوت جهت هر کیلوگرم برنج وارداتی به جز ماخذ مندرج در کتاب اخذ و به ردیف درآمدی ۱۶۰۱۲۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کشور منظور گردد.

۲- ترخیص برنج با ارائه ثبت سفارش معتبر، پرداخت مابه التفاوت و اخذ مجوزهای قانونی صرفاً تا تاریخ ۱۳۹۵/۴/۳۱ امکان پذیر بوده و بعد از تاریخ موصوف قابل ترخیص نبوده و مشمول ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات نیز نمی باشد.

۳- واردات برنج توسط شرکت بازرگانی دولتی ایران در سال ۱۳۹۴ با تایید وزارت جهاد (در هر مورد) به منظور تامین ذخائر مشمول اخذ مابه التفاوت مذکور نمی باشد.

۴- تاریخ اجرای اخذ مابه التفاوت از مورخ ۱۳۹۴/۹/۴ می باشد."

در خصوص ادعای شاکی مبنی بر مغایرت بخشنامه مورد اعتراض با شرع مقدس اسلام، قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره ۱۳۹۶/۶/۱۵-۹۶/۱۰۲/۲۴۸۹ اعلام کرده است که:

" موضوع قسمت اخیر بند ۲ بخشنامه شماره ۱۶۹۶۷۱/۷۳/۲۹۳-۱۳۹۴/۹/۸ گمرک جمهوری اسلامی ایران، در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۶/۸ فقهای معظم شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر فقها به شرح ذیل اعلام می گردد:

قسمت اخیر بند مورد شکایت از بخشنامه مذکور خلاف موازین شرع تشخیص داده نشد، تشخیص خلاف مقررات بودن بر عهده آن دیوان است."

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۷/۳/۲۹ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به

صدور رأی میبادرت کرده است.

شماره پستی: ۱۳۹۸
مدیر دفتر هیأت عمومی
دیوان عدالت اداری
آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نیش خیابان ایران زمین
۰۰۰۰/۲۴۰/۱۰/۵

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا دادنامه

رای هیأت عمومی

۱- مطابق تبصره ۲ ماده ۸۴ و ماده ۸۷ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ نظر فقهای شورای نگهبان برای هیأت عمومی لازم الاتباع است. نظر به اینکه قائم مقام دبیر شورای نگهبان بر مبنای نامه شماره ۱۳۹۶/۶/۱۵-۹۶/۱۰۲/۲۴۸۹ اعلام کرده است که فقهای شورای نگهبان قسمت اخیر بند ۲ بخشنامه شماره ۱۳۹۴/۹/۸-۲۹۳/۷۳/۱۶۹۶۷۱ گمرک جمهوری اسلامی ایران را خلاف موازین شرع تشخیص نداده اند، بنابراین در اجرای احکام قانونی فوق الذکر و تبعیت از نظریه فقهای شورای نگهبان حکم بر عدم ابطال فراز آخر بند ۲ بخشنامه مورد اعتراض در قسمت «عدم شمول ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات در واردات برنج از ۱۳۹۵/۴/۳۱ به بعد» از بُعد عدم مغایرت با موازین شرعی صادر می شود.

۲- بر اساس ماده ۴ قانون مقررات صادرات و واردات ایران، وزارت بازرگانی موظف است تغییرات کلی آیین نامه اجرایی این قانون و جداول ضمیمه مقررات صادرات و واردات را قبل از پایان هر سال، برای سال بعد و تغییر موردی آنها را طی سال پس از نظر خواهی از دستگاههای ذیربط و اتاق ضمن منظور نمودن حقوق مکتسب تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران جهت اطلاع عموم منتشر نماید و به موجب تبصره ۱ ماده ۸ قانون یاد شده، موافقت با ورود کالا، مجوز ترخیص نیز تلقی شده و نیاز به اخذ مجوز جداگانه نیست. نظر به اینکه قسمت آخر بند ۲ بخشنامه مورد شکایت برای واردکنندگانی که جهت وارد کردن کالا ثبت سفارش نموده و موافقت مراجع قانونی را اخذ کرده اند، ایجاد محدودیت و یا ممنوعیت کرده و حقوق مکتسبه آنان را به طور کامل نادیده گرفته است، بنابراین فراز آخر بند ۲ بخشنامه مورد اعتراض در قسمت «عدم شمول

دیوان عدالت اداری
مدیر دفتر هیأت عمومی
تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نیش خیابان ایران زمین
۹۰۰۰/۴۴۰/۱۰۷

فلا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا دالنامه

ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات در واردات برنج از ۱۳۹۵/۴/۳۱ به بعد» مغایر قوانین فوق الذکر بوده و از حدود اختیارات سازمان امور مالیاتی خارج است و به استناد بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می شود.

محمد کاظم بهرامی
رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

فتوکی
رونوشت
پرونده اصل است
مدیر دفتر هیئت عمومی
دیوان عدالت اداری
۱۳۹۵/۰۴/۰۵

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبری نیش خیابان ایران زمین